

EVROVIZIJA SLEPIH

Marjo Kapelj

Mitja Osolnik, predstavnik Slovenije

Foto: ZDSS

Evrovizijska inačica za slepe in slabovidne od leta 2021 poteka pod okriljem **Nemške zveze slepih in slabovidnih in organizacije VIEWS International**, ki si prizadeva ustvarjati **možnosti za mlade osebe z okvaro vida** na različnih področjih. Slovenska zveza se je tekmovanju priključila leta 2023, **letos bo Slovenijo na zaključnem tekmovanju predstavljala Mitja Osolnik**.

V petek, 14. marca 2025, se je v **Knjižnici za slepe in slabovidne Minke Skaberne** v Ljubljani **odvijalo tekmovanje slepih in slabovidnih glasbenikov**, ki od svoje krstne izvedbe izpred dveh let poteka pod imenom **Pesem vidi dlje**. Tekmovanje poteka v organizaciji **Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije**, zmagovalec letošnjega izbora pa se bo po enoletnem premoru ponovno pomeril na **zaključnem svetovnem festivalu Low Vision Song Contest**. Ta bo - sicer na daljavo oziroma preko pretočnih kanalov - potekal 16. maja 2025 v Berlinu.

Tokrat so se širši množici poslušalcev na scensko predrugačenem prizorišču predstavili 4 glasbeniki; že prekaljenim **Tadeju Grumu, Alešu Kuharju** in **Mitji Osolniku** se je letos zelo uspešno pridružil novinec, član novomeškega medobčinskega društva slepih in slabovidnih **Uroš Pleskovič**. Prireditelj sta v sproščenem duhu povezovala **Sebastijan Kamenik** in **Jelena Ličanin**, glasbeno pa dodatno popestrila mlada gosta - osemletni saksofonist **Alexis Panić** in zmagovalka prve izvedbe tekmovanja, vokalistka **Zara Smrtnik**.

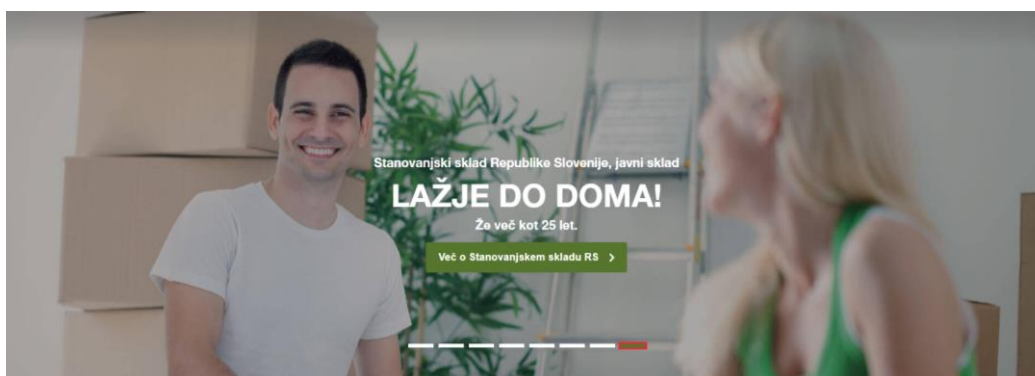
Največ glasov, ki so jih prispevala medobčinska društva slepih in slabovidnih Slovenije in člani strokovne žirije, je zbral **Mitja Osolnik** s skladbo **Poberi me**. Zmagovalcu čestitamo in mu na berlinskem odru želimo veliko uspeha.

POZIV K MIROVNIŠTVU Borut Pogačnik

V radijski oddaji **Odperta dlan** (19. marca 2025) na Radiu Zeleni val je običajno veliko vprašanj poslušalk in poslušalcev, in tako je bilo tudi v oddaji, kjer je sodelovala **dr. Aksinja Kermauner**. Poslušalka jo je vprašala, če bo morda med svoja dela uvrstila tudi kakšno temo s področja **pozivanja k miru**, v času kot je rekla, ko Evropo obvladujejo različni orožarski lobiji in hujskajo k nadaljevanju vojne med Ukrajino in Rusijo?

Gostja oddaje, je povedala, da je to zanimiva ideja, da pa je **že v svojih dosedanjih delih pozivala tudi k miru in proti nasilju med otroki na naših šolah**, kjer je vsako leto več nasilja. Tudi v naših prejšnjih oddajah, zlasti, ko so sodelovali **civilni invalidi vojn**, je bilo veliko **pozivov h končanju nesmiselne vojne**, ki se je pričela pred 3 leti. Zanimivo je, da te občutljivosti za stisko in gorje otrok, ki so **nehote žrtve vojn**, kot je še povedala poslušalka, ne jemljejo resno in niti mirovniško politiki Evrope, vključno z našimi.

10 ODSOTKOV STANOVANJ BO NAMENJENIH TUDI ZA INVALIDE Borut Pogačnik

Lažje do doma! Že več kot 25 let.

Foto: Stanovanjski sklad RS

Nikakor ne drži, da se ne gradijo v državi številna **stanovanja**. Gradi se jih več kot kdajkoli. **Deset odstotkov tudi za invalide**. V petek, **28. marca 2025**, bo v **Odperti dlani** na Radiu Zeleni val o tem, med **10.30 in 11.15 uro**, govorila predstavnica **Stanovanjskega sklada RS Sanja Burnazović**, vodja investicijskega sektorja, kateri boste lahko postavili vaša vprašanja.

V svojimi vprašanji, mnenji in stališči lahko sodelujete na stacionarni številki radia, ki je **01 786 0 400**. Frekvence **Radia Zeleni val** so **93,1, 96,2 in 97,0 MHz**.

IZ ITALIJE Z 20 KOLAJNAMI IN IZJEMNIMI IZKUŠNjami Urška Kustura

Iz življenja in športa oseb z motnjo v duševnem razvoju

V Torinu so se sklenile 12. zimske svetovne igre specialne olimpijade. Izkazala se je tudi slovenska odprava, ki se danes domov vrača s kar 20 kolajnami. Tekmovanja je med 8. in 15. marcem 2025 poleg Torina gostilo še smučarsko središče Sestriere. **Na igrah je bilo več kot 1500 tekmovalk in tekmovalcev 102 držav. Na igrah je pomagalo še 2000 prostovoljcev. Slovenijo je zastopalo 16 športnikov**, ki so tekmovali v treh od športov na igrah: šest v alpskem smučanju, šest v smučarskem teku in štirje v krpljanju. Na igrah so se merili še v plesu, umetnostnem drsanju, dvoranskem hokeju, hitrostnem drsanju na kratke proge in deskanju na snegu.

Italijanske igre so bile polne organizacijskih izzivov, med katerimi pa smo kar dobro slalomirali. Bile so tudi malo programsko okrnjene, tekmovalni sporedi pa precej zgoščeni. Slovenska ekipa je v pripravah na igre dobro zastavila nastope, ki jih je okitila z dvajsetimi medaljami. Tremi manj, kot pred osmimi leti, ko so bile igre nazadnje pri naših severnih sosedih v Schladmingu. So pa bile igre po kilavi zimi v domovini prava paša za oči z skoraj vsak dan svežim snegom v višinah znanega smučarskega središča Sestriere, kjer je potekalo alpsko smučanje ter krpljanje kar na atletskem stadionu, tekači pa so tekmovali prav tako v zibelki smučarskega teka – Prigelatu. **V tekaški ekipi smo imeli šest tekačev, dva na krajše razdalje, Uroša Kotnika pa na najdaljše**, kjer se je kosal v močni konkurenci Kanadčanov in Norvežanov. Po prvem nastopu v kvalifikacijah na pet kilometrov pa Uroš Kotnik povedal: »Proga je bila kar zahtevna. Ponekod je bila zelo mehka zaradi novozapadlega snega. Čakajo me še trije nastopi na istem krogu, tudi 7.5 km.« Ta dan je tekače na smučeh na prizorišču obiskal tudi predsednik Mednarodne specialne olimpijade dr. **Timothey Shriver**. Ta je na otvoritveni slovesnosti dan poprej v Torinu delil sporočilo o tem, kaj nas lahko naučijo športniki specialne olimpijade. »Vsi smo tukaj – naj bomo zdravniki, učitelji, policisti, trenerji, družine, prostovoljci, politiki, poslovni voditelji, voditelji verskih

Slovenska odprava

Foto: Tadej Morano

V duhu sodelovanja so se prvi dan krpljarji preizkusili v združenem športu, kjer so skupaj tekmovali specialni olimpijci in partnerji. Barve Slovenije je v štafeti 4x50 metrov zastopal **Gregor Juh**. »Tukaj ne gre za klasično tekmovanje, pač pa je v ospredju druženje in skupno premagovanje ovir,« je ob uvodu v krpljarska tekmovanja povedal glavni trener **Gregor Rozman**. V intervjuju za ekipo Evropske specialne olimpijade so naši tekmovalci povedali, da so veseli, da lahko nastopajo na tako velikem tekmovanju in da si želijo zlate medalje. »Takšne igre res lepa priložnost za naše športnike, da lahko pokažejo svoje sposobnosti in najdejo nova prijateljstva,« je še dodal Rozman. V tem tako priljubljenem športu v specialni olimpijadi, ki pa »sili« že v program rednih olimpijskih iger, smo imeli Slovenci v krpljanju poleg štirih tekmovalcev še eno orožje. Tehnični delegat na tokratnih igrah je bil namreč **Silvester Polc**, dolgoletni glavni trener za krpljanje in smučarski tek pri Specialni olimpijadi Slovenije.

Prvi finalni dan, ponedeljek in torek sta bila rezervirana za predtekmovanja in kvalifikacije, je Sloveniji prinesel štiri medalje. Zlato za **Katjo Pegan** v veleslalomu, v isti disciplini dve srebrni, vsak v svoji skupini – **Peter Lenart** in **Mitja Čamer**. Tretji je bil še Aleš Masten. Že naslednji dan so smučarji v superveleslalomu dodali nov paket medalj. Najuspešnejši je bil **Aleš Masten**, ki je osvojil 1. mesto. Tretja sta bila **Nika Dolinšek** in Mitja Čamer. Za zlat sijaj so poskrbeli tudi tekači. Nea Štebe je zmagala na 50 metrov. Bron je v isti disciplini dodal še **Drago Jančič**. Nea je bila najboljša že v svoji predtekmovalni skupini in je upravičila najvišjo pozicijo, Drago, ki je na svojih prvih igrah tekmoval pred 26 leti, pa je bil ob bronastem sijaju presrečen. »Najprej bi se zahvalil trenerki Tini. Smo veliko trenirali. Tudi v

Avstriji. Upam, da bo še ena medalja,« je dejal Drago. Kasneje je na 100 metrov res dodal še srebro: »Najbolj bo medalj vesela moja punca Marjanca, pa varuhinja Marina. Pa k županu bom šel na sprejem,« je svoje uspehe zaobjel Drago. Tako je 51-letni športnik iz CUDV Črna, ki zdaj živi v Slovenj Gradcu, dopolnil zbirko svojih medalj s svetovnih iger. V Severni Karolini leta 1999 je v teku na 1.500 metrov osvojil zlato medaljo, prav tako v štafeti 4x400 metrov ter bronasto na 800 metrov. In tukaj bo zdaj nadaljeval – pri treningu atletike, cel krog na stadionu, za naslednje tekmovanje – atletski turnir v mesecu juniju v Mariboru. Tekači so se dobro odrezali tudi na srednje dolgih razdaljah. Najbolj se je svetilo zlato Ajde Markun na 2,5 km in Jerneja Bitenca na 500 metrov. Bitenc je bil na 2,5 km še bronast. Ob 26-letni Kranjčanki je bila na igrah kot trenerka slovenske tekaške ekipe tudi njena mama Brigita Markun. Pravi, da je Ajda borka že od rojstva, navdušujejo pa jo predvsem dolge pohodne poti. Med drugim sta z mamo prehodili že Juliana trail, 270 km. Ljubezen do smučarskega teka je podedovala po mami, ki je bila nekoč tekačica, šport v vseh oblikah pa jo spremlja že od malih nog. Tako, pravi, bi bila Ajda zagotovo športnica tudi, če specialne olimpiade ne bi bilo. Je pa to gibanje vsekakor dobrodošlo v njihovem društvu Sožitje v Škofji Loki, saj vsi nimajo takšne sreče, da bi jim šport približali že doma. »In mnogim to daje prepotrben smisel v življenju,« zaključuje Brigita.

Družine naših športnikov imajo namreč na igrah specialne olimpijade posebno mesto. To namreč ni samo priložnost za navijanje za svoje otroke, pač pa tudi priložnost za povezovanje z drugimi starši s podobnimi potmi v življenju. Ena takih družin na tokratnih igrah je bila tudi družina Nike Dolinšek. Njena mama Alenka je bila vesela, da lahko Nika ponovno pokaže česa je sposobna, ob tem pa je povedala tole: „Spoznava nova okolja, pridobiva nova prijateljstva in izkušnje skozi šport, ki ga ima najraje. Najlepše pa je opazovati kako sodelujejo kot ekipa in drug drugega nesebično spodbujajo.“

Število medalj se je do konca zavrtilo na 20 – 5 zlatih, 7 srebrnih in 8 bronastih. Najuspešnejši na igrah je postal Aleš Masten, ki je zlatu v superveleslalomu in bronu v veleslalomu dodal še srebro v slalomu in tako osvojil komplet medalj. Po tretjem mestu v slalomu je do treh medalj prismočal tudi Mitja Čamer. Druga sta bila v svojih skupinah še Katja Pegan in Peter Lenart. Za piko na i so poskrbeli še krpjarji s štafetnim srebrom. Na 4x100 metrov so tekmovali Miha Marolt, Gregor Juh, Maja Milošević in Jasmina Bračun. Posamezno sta Miha Marolt in Maja Milošević dodala še dve tretji mesti na 400 metrov.

20 medalj je več kot 20 zgodb, ki jih sestavlja življenje. So stkana prijateljstva, nepozabni trenutki, nova doživetja. So zgodba na pot lepšemu jutri, sprejetosti, novim pričakovanjem. Tudi za nas, ne samo za športnike. So zgodbe, ki ogrejejo srce in oplemenitijo življenje. In so zgodbe, ki ostanejo. 25-članska slovenska ekipa je tudi to pot dihala v eno, eden z drugim, drug za drugega. Igre se zaključujejo, stkane vezi – ne! "The Future is Here – Prihodnost je tukaj", je bil slogan iger in če bo takšna, smo pripravljeni nanjo. Igre so se končale s sklepno slovesnostjo, ki je potekala v snežnem Sestrieru. Zastavo je kot naslednji organizator prevzel Santiago, Čile, kjer bodo poletne igre oktobra 2027.

ZA TISTE, KI NE VIDIJO: ODPRTJE PRVE TAKTILNE GALERIJE V SLOVENIJI

Igor Miljavec

Foto: zajem zaslona podcasters.spotify.com

Kakšen čustven naboj je spremljal slavnostno odprtje prve taktilne galerije v Sloveniji z razstavo Umetnost onkraj vidnega, ki je nastala v izjemnem sodelovanju več ustanov in institucij ter v okviru Evropske prestolnice kulture Nova Gorica - Gorica 2025!

V tokratnem podkastu smo strnili nekaj prvih vtisov ob slavnostnem dogodku in pred mikrofonom povabili: direktorja Goriškega muzeja **Vladimirja Peruničiča**, vodjo projekta taktilne galerije kustosa-pedagoga Goriškega muzeja in umetnostnega zgodovinarja **Davida Kožuha**, predsednika Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica **Igorja Miljavca** in članico medobčinskega društva **Karmen Vogrič**, galerista Hiše Artes **Dragana Abrama**, programskega direktorja EPK GO!2025 **Stojana Pelka**, župana MONG **Sama Turela**, pobudnico kandidature EPK GO!2025 in režiserko otvoritvene slovesnosti EPK **Nedo Rusjan Bric** ter slavnostno govornico na slavnostnem odprtju taktilne galerije **ministrico za kulturo dr. Asto Vrečko**. Podoživite čudovit utrip tega izjemnega dogodka in doprinosa v Goriškem prostoru!

Podcast lahko poslušate preko linka: <https://podcasters.spotify.com/pod/show/mdss-nova-gorica>

ZA SLEPE, GLUHE IN VSE OTROKE SVETA Borut Pogačnik

Dr. Aksinja Kermauner

Foto: Radio Zeleni val

Malokdo zna tako navdušiti poslušalce radijskih oddaj, kot to zna **dr. Aksinja Kermauner**. Vendar ne samo s svojim širokim **znanjem tiflopedagoginje**, ampak tudi s **plastičnimi ponazoritvami del**, ki so izšla za **otroke z različnimi vrstami oviranosti**.

V oddaji **Odprta dlan** je tokrat – **19. marca 2025**, govorila o **tipnih slikanicah za slepe, o lahkem branju za otroke z motnjami v duševnem in siceršnjem razvoju**. Tokrat je v sodelovanju z **CVIU – Centrom za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje** iz Velenja izdala **slikanico Pika Nogavička**, ki jo je založila **Knjižnica Velenje**. Velenje je namreč že desetletja povezano s fenomenom Pike Nogavičke. Ob tem pa je zanimivo, da je ilustracije prispevala uporabnica centra **Tita Jenko**. Pika Nogavička pa je **izšla tudi kot tipna slikanica za slepe s tipnimi ilustracijami Aksinje Kermauner in Izidorje Kazić**.

Prvošolce tržiških osnovnih šol pa je lani septembra razveselila z **legendo o nastanku Tržiča v lahkem branju**, ki nosi naslov **Zmaj iz Petelinjega jajca**. Legenda je povezana z nastankom mesta Tržič in je bila zelo dobro sprejeta med prvošolčki. Ilustracije pa je prispevala dijakinja **Sofia Meulenberg Plazar**.

Ne gre pa pozabiti tudi **tipne silkanice Gal v galeriji**, ki pa jo je izdala **Narodna galerija** iz Ljubljane s prilagoditvijo verzov **Svetlane Makarovič**. Ilustracije so prispevali tudi **študentje 4. letnika Likovne pedagogike Pedagoške fakultete** iz Maribora pod vodstvom mentorice **dr. Jerneje Herzog**. Isti študentje pa so tudi prispevali k izdaji tipne slikanice **Kako je vranček Koki postal čuvaj galerijske zbirke**. Ta varianta v lahkem branju pa je plod sodelovanja z **Zavodom RISA**.

V načrtu pa je že **tipanka v lahkem branju Potopljeni zvon**, ki pa jo bo na temelju blejske legende, izdala **Občina Bled**. Besedilo pa bosta prispevala **Nejko Perko** in **Aksinja Kermauner**.

Zanimivi oddaji lahko prisluhnete v arhivu **Radia Zeleni** val: <https://soundcloud.com/radiozelenival/odprta-dlan-dr-aksinja>

IMELI SMO LJUDI... ANČKA GOŠNIK GODEC Borut Pogačnik

Slovo velike ilustratorke in slikarke

Foto: arhiv Mladinske knjige / ZIFS

Skozi obdobja številnih mladih generacij je akademska slikarna **Ančka Gošnik Godec**, pestrila številne slikanice in drugo literaturo za mlade. Njena roka je v soboto, 15. marca, za vedno omahnila.

Večna **Muca Copatarica** krasi, v manjših in večjih formatih, večino slovenskih vrtcev. In prav ta lik je bil razlog, da sem jo obiskal na pomlad pred 13. leti na ljubljanskih Prulah, kjer sta z možem, univerzitetnim profesorjem prava, stanovala. Vnukinja je bila namreč zaljubljena v mačja bitja in ob njenem desetem rojstnem dnevu, sem jo želel presenetiti prav z Muco Copatarico. Gospa Ančka je bila prijetno presenečena, da toliko generacij občuduje njeno delo. Tudi njen mož je bil odličen sogovorec in smo se prijetno pogovarjali, kar kakšno uro.

Zanimalo jo je tudi moje delo na različnih področjih. Zlasti kar zadeva delo med invalidi in psihologijo pisave. Še trikrat sem ju obiskal in vedno znova sem bil prijetno presenečen, kako simpatičen par sta bila. Žal je mož, gospod Rupko, umrl pred tremi leti. Vendar ljubezen do umetnosti in do partnerja, ni končana s tuzemskim bivanjem, ampak se samo prevesi v peto dimenzijo večne bivanjskosti, medtem ko mi "tukaj in zdaj" občudujemo zgođe in nezgođe njenih junakinj in junakov v slikah in podobah.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 20. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Čeprav je uradno naša dežurna služba pričela z 20. marcem 2020, ob strahotni epidemije covid-19, ki je v svetu terjala 8 milijonov življenj ljudi, pa smo v Združenju invalidov – Forumu Slovenije že pred 16. leti pričeli s tovrstno pomočjo. Pobudno za to, je podala takrat predsednica Medobčinskega društva delovnih invalidov iz **Celja** Dragica Mirnik, ki še zdaj opravlja to funkcijo. Opazila je namreč, da imajo članice in člani društva obilo težav na področju stisk in konfliktov v svojem okolju. Redno-skoraj tedensko, smo se z njo pogovarjali in predlagali določene rešitve ter tudi, v primeru hujših stisk, vabili na sedež združenja v Ljubljani, če je bila potrebna tovrstna intervencija v smislu kratke dinamične psihoterapije.

Tudi dandanes, ko je ta posebni socialni program stalen in ponuja tovrstno pomoč in oporo vsak dan, je veliko primerov članov tega društva, ki se obračajo na nas s svojimi vprašanji in včasih tudi v zelo hudih stiskah, ki jih morda okolje niti ne prepozna niti nima o tem vedénja. Med poberki najdete tak primer že v tej številki spodaj.

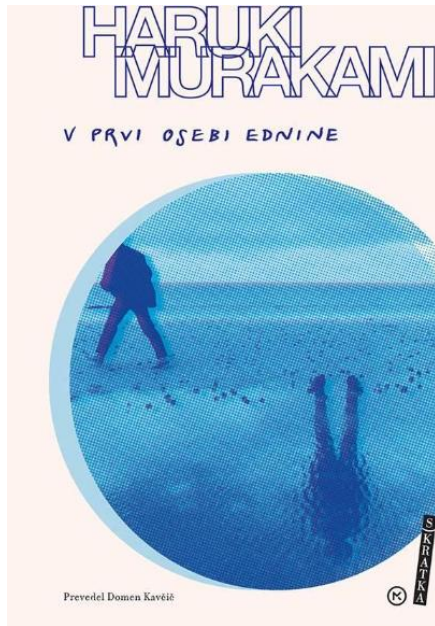
- Predsednica MDDI iz **Celja** Dragica Mirnik, s katero sodelujemo že dolgo vrsto let, kar zadeva psihosocialno pomoč, nam je tudi letos, zastavila nekaj vprašanj, ki zadevajo članstvo s **Celjskega**. To so težave, ki jih srečujemo tudi drugod po državi in, seveda, ne samo med invalidi, da ne bo pomote. Veliko težav za svoje bližnje, še več in bolj pa sami sebi, povzročajo zbiralci najrazličnejših smeti. V svoja stanovanja vlačijo cele kartone najrazličnejšega odpada. Nekateri imajo že takšne kupe tega okoli hiš, da ni kam stopiti. Za odpadom pa pridejo vedno še glodalci, mrčes in smrad.

Težave, kot ji opisuje kolegica iz **Celja**, so zelo pogoste. Tudi če jim prijatelji in prostovoljci smeti odpeljejo, prično spet na novo. Kakršnakoli pomoč zelo agresivno odklanjajo. Napadalnost je lahko zelo visoka, zato takšne posege, brez da bi bil »zbiralec« soglasen, vedno odsvetujemo. Zbiralcu namreč smeti nekaj pomenijo. Gre za objektno motnjo, kjer se funkcionalni Jaz razširi na zbrane smeti. Vsak poseg taka oseba čuti, kot grožnja svoji eksistenci.

Te vrste zbirateljstvo je običajno simptom prikrajšanosti potreb otroka v zgodnji dobi. Vendar ne samo to, ampak tudi pretrdo in napadalno privajanje otroka na čistočo, rezultira v prisilnost oziroma prisilno osebnostno strukturo značaja. Označujejo jih kompulzije ali po naše: prisilna dejanja. Njihov življenjski slog je lahko v popolni podrejenosti nesmiselnemu dnevemu ali tedenskemu redu, ki lahko zajema obhod po okolici in motrenju za smetmi, ter tudi obveznemu obisku boljših sejmov in tam kupovanje najrazličnejše, povsem nepotrebne krame.

Kot vse motnje, pa je tudi ta lahko močno izpod nadzora razuma, saj je potisnjena v nezavedno plat osebnosti. Zato prepričevanje ne požanje veliko uspeha. Poskusiti pa je potrebno najprej na ta način. Tudi pisni opomini komunalnih in redarskih služb večkrat pomagajo, zlasti če so pospremljeni z odločbami in položnicami o prekrških. Težava je tudi v tem, da z leti ta vrsta motenj samo še bolj napreduje. Torej, poskusite s umirjenim prepričevanjem in vplivom bližnjih take osebe, če jih še ima. Nekaterim smeti ogrožajo celo življenja, kot smo bili zadnjič priča na obrobju Ljubljane, ko bi smeti pod seboj skoraj pokopale »zbiralca«. Mogoče se komu zdi, da gre za revne in obubožane? Ni vedno tako. Primeri iz preteklosti kažejo, da so po smrti takšnih oseb na računih našli veliko denarja, pri osebi iz okolice Kranja pa na deset tisoče nemških mark, ki, žal, niso bile več veljavne. Iz **Celja** smo prejeli še več zanimivih vprašanj, ki jih objavili v prihodnjih številkih in skušali nanje odgovoriti.

KNJIGE VABIJO
KAJ NAM LAHKO POVE GOVOREČA OPICA
Borut Pogačnik

Mladinska knjiga Založba, strani 184, 19,99 eur

Haruki
MURAKAMI

Prvo lice jednine

Foto: emka.si / ZIFS

Kratke zgodbe **Harukija Murakamija** tako pritegnejo bralca, da knjigo kar težko odloži. Zgodbe se spogledujejo z magičnim realizmom in popeljejo bralca v tisti del njegove zavesti ali še bolje Nezavednega, kjer mu prepuščajo soočanje s kakšno morebitno njegovo dilemo, na katero si še ni uspel odgovoriti. Takšna je gotovo že prva zgodba *Crème de la crème*, ki pušča bralcu več vprašanj, kot pa je odgovorov.

Na nek način so Murakamije zgodbe posodobljen način predstavljanja koanov iz zenovske filozofije, kjer se um ne more spustiti v nelogiko vprašanj, kot je na primer stari zenovski koan: »Kako zveni tlesk ene dlani?« David Means iz *The New York Times Book Review*, je k tej knjigi v hrvaški verziji izdaje zapisal: »Sleherna fikcija je magija, vrtelo se mi je v glavi, ko sem čital *Prvo osebo ednine*, sijajno novo zbirko pripovedk Harukija Murakamija.«

V **osmih zgodbah** se Haruki Murakami dotika vsebin iz svoje mladosti, meditira o glasbi in strastno opisuje bejzbol, ki je popularen tudi na Japonskem. Zanimivo je tudi srečanje z opico, ki govori, kakor tudi o izmišljenem in nikoli izdanem Jazz albumu, kjer se vprašamo ali je on tisti, ki to doživlja ali pa morda le ne gre za prvo osebo ednine, ampak morda za tretjo. Bralcu prepušča odločitve v vseh osmih zgodbah, kjer je potrebno vstaviti Harukija Murakamija kot v neko sestavljenko, kjer ji manjka še manjši košček, da bi v svoji glavi zaključili, katero od njegovih zgodb.

Slovenska izdaja je izšla leta 2023 in je že nekaj časa razprodana, medtem ko je hrvaška izšla leta 2021 in se še kje dobi.

Haruki Murakami je sicer rojen v Kyotu leta 1949 in živi v bližini Tokia. Njegova dela so prevedena na več kot 50 jezikov ter je dobitnik številnih književnih priznanj in nagrad. V **prvi osebi ednine**, kot so poimenovali slovensko izdajo, se bralec na nenaporen način seznanja z njegovim stilom pisanja, če prej še ni prebral karkoli »murakamskega«.

SLOVENSKI KOŠARKARJI S 1. MESTA V POLFINALE REGIONALNE KOŠARKARSKE LIGE
Drago Perko

S turnirjem v Gradačcu se je **sklenil redni del 17. sezone košarkarske Lige NLB Wheel**. S prvega mesta v končnico Paraspport Slovenia, polfinale lige 13. aprila v Banja Luki. V tej sezoni tekmuje v ligi šest ekip iz štirih držav. V organizaciji Zveze paraplegikov Slovenije se za prvaka merijo: KK OSI Paramont (Črna Gora), KKI Vrbas, KIK Zmaj Gradačac in KIK

Una Sana (vsi Bosna in Hercegovina), Paraspport Croatia (Hrvaška) in Paraspport Slovenia (Slovenija). Zlati sponzor lige je NLB d.d., srebrni sponzor lige je podjetje Bauerfeind Slovenija, tekmovanje podpira Liga ABA, soorganizator finalnega turnirja bo Zveza za šport invalidov Slovenije-Slovenski paralimpijski komite.

David Skorjanc

Foto: NLB Wheel

Slovenski košarkarji v tej sezoni navdušujejo: redni del lige so začeli s turnirjem v Zagrebu, kjer so prvič v zgodovini ugnali 8-kratnega prvaka lige KKI Vrbas (71:62), na istem turnirju so bili boljši tudi od črnogorske ekipe KK OSI Paramont (53:59). Na turnirju v Bihaću so naši košarkarji odpravili še KIK Zmaj (71:51) in KIK Una Sano (56:34), za konec še Paraspport Croatia. Po rednem delu je na prvem mestu Paraspport Slovenia, ki je v petih tekmah zbrala pet zmag, za potrditev »enice« je ugnala tudi Paraspport Croatia.

Polfinalna para sta Paraspport Slovenia (1. po rednem delu) – KIK Zmaj (4. po rednem delu) ter KKI Vrbas (2.) in KK OSI Paramont (3.). Polfinale bo 13. aprila v Banja Luki, o napredovanje v finale odloča ena tekma. Zmagovalca tekem polfinalnega turnirja se bosta na finalnem turnirju v Ljubljani (17. maja v Hali Tivoli) pomerila za naslov prvaka, poražena za bron, peta in šesta ekipa rednega dela, Paraspport Croatia in KIK Una Sana pa se bosta v Ljubljani, 17.5., udarila za končno 5. mesto.

»Redni del zaključujemo brez praske, kar je vsekakor dobro, glede na to kako kvalitetne ekipe nastopajo v ligi. Zelo dobro smo igrali v fazi obrambe, izmed vseh ekip smo prejeli daleč najnižje število točk, med tem, ko imamo v napadalnem segmentu še kar nekaj rezerve. Pred polfinalom se karte premešajo na novo, ponovno se bomo v polfinalu pomerili z ekipo KIK Zmaj Gradačac, ki nas je v zadnjih dveh sezona v obakrat premagala na zadnji stopnički pred finalom. Maksimalno se bomo potrudili, da bo tokrat drugače in v Ljubljani igramo tekmo za naslov prvaka, se pa zavedamo, da nas čaka izjemno zahtevna naloga,« je po petih tekmah in petih zmagah povedal selektor Žiga Kobaševič.

TISKANI MEDIJI ŠE VEDNO POMEMBNI

Borut Pogačnik

Nedavno je kolegica iz Zagreba dr. Helena Popović končala raziskavo o medijih. Nekatere rezultate bi zlahka prenesli tudi k nam. Kar 83 odstotkov vprašanih se je strinjalo, da je novinarstvo pomembno za družbo. In to nepristransko, nevtravno, na temelju točnih in preverjenih informacij. Naloga je tudi odkrivati korupcijske afere ter zastopati javnost in javni interes.

Tisk je za radiem in televizijo še vedno zelo pomemben. V dobi digitalizacije pa generacije 45+ še vedno bolj zaupajo in uporabljajo tradicionalne masovne medije, ker menijo, da so manj senzacionistični. Prava razlika pa so tisti med 18. in 34. letom, ki jim ni zelo mar za zanesljivost, saj preberejo tisto, na kar hitro naletijo, čeravno so to lahko lažna poročila oziroma novice (fake news). Medtem ko je rezultat povprašani glede pomembnosti novinarstva visok, pa jih ima zaupanje v medije samo še 41 odstotka, kar je podobno meritvam v EU, kjer je ta številka še za odstotek nižja. Tudi v Evropi je še vedno največ zaupanja v javno radio-televizijo in njihove online izvedbe, nato pa takoj sledi tisk.

Časopis Sporočevalec se izdaja že od leta 2010 naprej Foto: ZIFS

Je pa zaskrbljujoče, da kar 38,1 odstotka državljanov EU ne loči in ne zaupa, ker ne ve, ali gre glede tipa lastništva, za javno, državno ali zasebno. Velik krog bralcev Sporočevalca v elektronski verziji nas napolnjuje z upanjem, da smo na pravi poti. Lani so samo 3 osebe odpovedale naročnino...

NAŠI BRALCI FOTOGRAFIRAJO

Zapadel je sneg...

Foto: L.B.

V petek, 14. marca 2025, na pragu pomladi, je Bohince presenetil sneg. Bralec Lado nam je poslal lep dokaz.

TUDI SLEPI IN SLABOVIDNI LAHKO OBČUTIJO DIGITALNI SVET

Katarina Lukešević

Na predavanju na Jesenicah

Foto: S.B. – ZIFS 2025

V zadnjih tednih so se izvajalci z uporabniki programa Veriga psihosocialne oskrbe in druženja, udeležili kar nekaj **kulturnih dogodkov**. Na **Jesenicah** so poslušali poučno predavanje predavatelja **dr. Marka Mugerlija o Stari Savi v 17. stoletju**. Za boljšo predstavbo pa so predavanje popestrile stare fotografije. Te so prikazovale takratno samostojno fužinarsko naselje, ki je danes osrednji del mesta Jesenice.

Dr. Mugerli, je prisotne spoznal tudi z **aplikacijo Feelif**, ki **omogoča slepim in slabovidnim**, da preko zaslona pametnih naprav, digitalno spregledajo. Feelif omogoča vsem, ki imajo omejitve vida, boljši dostop do digitalnih vsebin in z dotikom na zaslon tudi čutenje oblike, sliko ali fotografijo in prepoznavanje barve. Več o tem, kako lahko slepi čutijo oblike na zaslonu na dotik, pa na spletni strani: www.feelif.com

VABILO NA PRVI TURNIR V ODBOJKI SEDE ZA OSNOVNOŠOLCE

Damijan Lazar

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite (**Zveza ŠIS – SPK**) skupaj z dolgoletnim partnerjem in zlatim pokroviteljem Lidlom Slovenija v šolskem letu 2024/25 organizira **športno-ozaveščevalni projekt Odbito – prvi turnir v odbojki sede za osnovnošolce**.

Cilj projekta je osnovnošolce spodbujati k gibanju, športnim dejavnostim in aktivnemu življenjskemu slogu ter hkrati otrokom, strokovnim delavcem na šolah in lokalni skupnosti približati parašport in atraktivno športno disciplino – odbojko sede. Projektu se je pridružilo devet osnovnih šol, ki so s pomočjo športnih pedagogov in članic ter članov slovenske reprezentance v odbojki sede pridno trenirali vse od novembra naprej.

Ob zaključku projekta se bodo **vse šole** – OŠ Selnica ob Dravi, OŠ Rodica, OŠ Prestranek, OŠ Hruševac – Šentjur, OŠ Lucija, OŠ Vavta vas, OŠ Stranje, OŠ Štore in OŠ Frana Kranjca Celje pomerile na zaključnem turnirju, kjer bodo pokazale svoje znanje, športni duh in ekipno sodelovanje.

Vabljeni na Lidlov turnir v odbojki sede – Odbito v četrtek, **3. aprila 2025**, od 9. do 15. ure v OŠ ŠTORE, (Ulica Cvetke Jerin 5, 3220 Štore).

KAJ VSE POČNEJO V DRUŠTVU VITA Katarina Lukešević

Andreja Kokelj

Foto: B.P. – ZIFS 2025

V sobotnem pogovoru Boruta Pogačnika s strokovno delavko **Andrejo Kokelj** na **Radiu Štajerski val** boste lahko v času med **14.20 in 15.00 uro** slišali, kaj vse počnejo v dnevnem centru **Društva VITA za pomoč po nezgodni poškodbi glave**.

V **dnevnem centru** se izvajajo vseživljenjsko učenje, ustvarjalne delavnice (likovna delavnica, glasbeno-plesna delavnica), psihološke delavnice in rehabilitacijske dejavnosti (delovna terapija, specialna pedagogika, fizioterapija, logopedija, masaža) ter vključevanje v širše okolje (izleti) in tabor. Enkrat mesečno društvo organizira predavanja na temo možganov, rehabilitacije, zdravja ... prek Zoom-a in Skupino za svojce.

Pomladanski čas, je tudi čas, ko se mnogi vrnejo h kolesom in motorjem, ki so jih jeseni pustili v shrambah in garažah. To pa je tudi čas največjih tveganj za poškodbe glave. Vsakdo dandanes že ve, da brez čelade ni varne vožnje. Kot je bil nekdanj naslov ene otroških knjižic iz serije Čebelica: »**Pazi na glavo, glava ni žoga!**«

Oddajo lahko poslušate v soboto, **29. marca 2025**, na frekvencah radia, ki sta: **93,7 in 87,6 MHz**.

ZAMAŠKI ZA MARKA Ignac Habjanič

Po enoletnem premoru se je na Ptuju ponovno odvil humanitarni dogodek na temo **odvoza plastičnih zamaškov za humanitarni namen**, kjer je ptujski volonter ter filantrop s somišljeniki, zbral količino ki je napolnila tovornjak Slovenske vojske.

Izkupiček tega, je namenjen **družini Unuk** iz Zg. Jablan, kot pomoč pri plačilu prepotrebnih terapij za njihovega **11. letnega sina Marka**, ki ima **cerebralno paralizo** (spastična kvadriplegična cerebralna paraliza, epileptična encefalopatija z difuzno bilateralno polimikrogirijo).

Pri odvozu, so kot stalni prevoznik že od samega začetka tega humanitarnega projekta, pripadniki Slovenske vojske 74.PEHP iz vojašnice generala Maistra Maribor z svojim nadrejenim štabnim vodnikom Sašom Dežmanom. Ti urejajo

logistiko prevoza do Omaplasta v Grosupljem, kjer zamaški preko postopka reciklaže dobijo novo uporabno vrednost, za Markovo mamo Renato, župana občine Kidričevo Antona Leskovarja, saj je Mark »njegov« občan, pa za predsednico Sončka društva za cerebralno paralizo Ptuj – Ormož, kjer je Marko član.

Varovanci Ptujškega vrtca Marjetica

Foto: Ignac Habjanič

Varovanci Ptujškega vrtca Marjetica s pomočnico ravnateljice Barbare Gačnik in svojima vzgojiteljicama Majo Prša in Aleksandro Murat so pripravili krajši kulturni program. Pomagali pa so tudi nakladati njim prilagodne vreče in s tem olajšali delo vojakom, kakor tudi več občanov in kar nekaj predstavnikov medijev, ki so vest o dogodku posredovali javnost.

Glavni promotor tega humanitarnega projekta je Jure Franko, ki je leta 1984 v Sarajevu osvojil prvo olimpijsko medaljo za doseženo drugo mesto v veleslalomu za Slovenijo in takrat tudi za nekdanjo državo Jugoslavijo. Bosanci so mu v čast skovali celo krilatico: »Više od bureka, volimo Jureka!«

»Živimo v času, ko vsak skrbi le zase, skrb za sočloveka pa zaostaja, zato je vzgoja še kako pomembna. In to, da v te male glavice (varovance vrtca) podamo informacijo, da je med nami, kar nekaj oseb, ki so drugačne pa ne po svoji krivdi in da potrebujejo pomoč širše družbene skupnosti, je pomembno. In to, kar jim lahko nudimo tudi z zamaški, je najmanj, kar lahko storimo,« še pravi **Jure Franko**.

Sicer pa malokdo ve, da je Jure Franko leta 2006 odpeljal avtobus otrok iz Sarajeva, Nove Gorice in Gorice na zimske olimpijske igre v Torino.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)
Izhajanje revije podpirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.